Regeringsrätten

Rättsfall

Pris till anställd för rationaliseringsförslag

Besvär av W. angående inkomsttaxering år 1961. — W. som var anställd vid Stockholms stads kammarkontor fick år 1960 av staden en belöning av 10.300 kr vid en pristävlan om rationaliseringsförslag som staden utlyst. — TN taxerade W. i enlighet med avgiven självdeklaration i vilken W. upptagit belöningen som intäkt och tillgodofört sig avdrag för kostnader med 300 kr. — På yrkande av W. undanröjde PN beskattningen. Motiveringen var bl.a. att belöningen — som utdelats av staden såsom premium i den förslagsverksamhet som bedrevs inom stadens olika förvaltningar (även naturapremier förekom) — inte var att betrakta som lön. Någon viss prestation var inte bestämd och inte heller någon viss summa utmätt som de förslagsställande kunde tävla om. Belöningen kunde därför enligt PN inte jämställas med t. ex. vinst i "tiotusenkronorsfrågan". — KR förklarade emellertid på TI:s besvär att belöningen med hänsyn till de omständigheter, varunder den utgått, fick betraktas såsom vederlag för utfört arbete och således utgjorde för W. skattepliktig intäkt. W. ansågs dock berättigad till omkostnadsavdrag med 300 kr. (W:s hos PN gjorda ansökan att få förordningen om ackumulerad inkomst tillämpad hänsköts till PN.) — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/3 1968.)

Periodiskt understöd till son under värnpliktstjänstgöring

Besvär av TI angående B:s inkomsttaxering år 1961. — B:s son hade efter studentexamen våren 1955 börjat studera vid Chalmers tekniska högskola hösten samma år och avlagt examen efter vårterminens slut 1959. Därefter hade han, efter studiernas avslutande, anställning hos Stiftelsen för skeppsbyggnadsteknisk forskning i Göteborg från aug. 1959 till 5/1 1960. Från hösten 1955 till 7/1 1960 var han bosatt i Göteborg med undantag av två somrar, då han dels var inkallad till sin första militärtjänstgöring dels praktiserade i Spanien. Under år 1960 fullgjorde han återstoden av sin militärtjänst, först i Karlskrona och därefter i Stockholm. Efter avslutad militärtjänst har han sedan 1/1 1961 haft anställning hos Götaverken i Göteborg, där han är bosatt. — TN vägrade men PN medgav B. avdrag för periodiskt understöd till sonen under 1960. PN ansåg att sonen varken omedelbart före eller under värnpliktstjänstgöringen kunde anses ha tillhört B:s hushåll. — Hos KR anförde TI: Sonen är för beskattningsåret mantalsskriven i föräldrahemmet. Detta jämte det förhållandet att sonen under nästan hela år 1960 fullgjort militärtjänstgöring talar enligt min mening för att hushållsgemenskapen med föräldrahemmet icke kan anses hävd. Den korta

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33

tid, c:a fem månader, som sonen före värnpliktstjänstgöringen haft lönad anställning i Göteborg torde icke böra innebära, att sonen omedelbart före militärtjänstgöringens början ej skulle ha tillhört faderns hushåll. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/3 1968.)

Anm.: Jfr RÅ 1967 not. 1510 (Skattenytt 1968 sid. 188).

Inköp av begagnad traktor i stället för en försåld häst

Besvär av hemmansägaren E. angående inkomsttaxering år 1962. — E., som deklarerade efter kontantprincipen, upptog såsom intäkt likviden 1.226 kr för en häst som han sålt till slakt och yrkade avdrag för inköp av en begagnad traktor med 4.168 kr. En fullgod häst skulle enligt E. ha kostat c:a 4—5.000 kr. — TN medgav avdrag med 3.000 kr. — Hos PN yrkade E. avdrag med 4.168 kr och TI att avdraget skulle begränsas till 926 kr. Enligt TI kostade en fabriksny traktor av samma slag — d. v. s. en bandtraktor om 25 hästkrafter av märket Oliver — 18.000 kr, medan en fullgod arbetshäst skulle ha kostat c:a 4.000 kr. Av kostnaden för bandtraktorn fick alltså $\frac{4.168}{18.000} \times 4.000 = 926$ kr anses motsvara avdragsgill ersättningsanskaffning. — PN medgav avdrag med 4.000 kr motsvarande kostnaden för inköp av en arbetshäst.

KR, där både E. och TI klagade, biföll den senares talan och yttrade: E. har icke ersatt den försålda hästen med en fullgod arbetshäst utan med en begagnad traktor. Enär inköpet av traktorn till stor del får anses utgöra nyuppsättning, är E. allenast berättigad till skäligt avdrag för inköpet av traktorn. Med hänsyn till vad i målet upplysts om traktorns beskaffenhet får det av TI angivna beloppet 926 kr anses såsom skäligt avdrag.

Hos RR yrkade E. fastställelse av PN:s beslut. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/3 1968; en ledamot yttrade: E. har under beskattningsåret anskaffat en traktor till ersättning för en försåld häst och är följaktligen — oavsett att anskaffningen delvis är hänförlig till nyuppsättning — berättigad till avdrag för viss del av anskaffningskostnaden. Att traktorn vid inköpet var begagnad bör därvid med hänsyn till övriga omständigheter icke föranleda till att avdraget bestämmes till lägre belopp än PN medgivit.)

Anm.: Jämför RÅ 1957 ref. 29, RÅ 1958 not. 1104 (Skattenytt 1958 sid. 355) och RÅ 1958 not. 1597 (Skattenytt 1959 sid. 77).

Jubileumskostnader

Besvär av K. & M. AB angående inkomsttaxering år 1960. — MKPN hade konstaterat att bland avdragna kostnader ingick utgifter för middag och supé på Grand Hotel Royal, Stockholm, i samband med bolagets 25-årsjubileum, 37.053 kr. Vid festen hade deltagit 328 personer, varav 16 aktieägare med fruar, 238 anställda med fruar eller fästmör samt 74 utomstående gäster. MKPN medgav avdrag för jubileumsmåltiderna med 10.000 kr. Vidare hade rörelsen påförts kostnader för färglitografier till belopp av 25.068 kr, sedan bolaget av totalkostnaden, 35.068 kr, hänfört 10.000 kr till icke avdragsgilla gåvor, som tillagts vid inkomstberäkning-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33

en. Konstverken hade utdelats i samband med jubileet, därvid en konstmapp med tre litografier tilldelats varje aktieägare och ett antal större uppdragsgivare, medan varje anställd erhållit en litografi. Motiven på konstverken hade varit neutrala utan samband med bolagets verksamhet. MKPN vägrade avdrag även för beloppet 25.068 kr. — KR medgav avdrag för kostnader för middag och supé i samband med 25-årsjubileet med skäliga ansedda 20.000 kr och förklarade att bolagets kostnad för litografierna inte kunde anses hänförlig till avdragsgill reklamkostnad eller eljest till avdragsgill omkostnad i rörelsen. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 27/3 1968.)

Korttidsförrättning: resa förenad med övernattning — därjämte överskjutande dag eller del av dag

Besvär av TI angående auktoriserade revisorn R:s inkomsttaxering år 1965. — R. som från arbetsgivaren fått traktamentsersättning för 62 dygn och 23 överskjutande dagar med 4.230 kr, yrkade i deklarationen avdrag med samma belopp. TN medgav avdrag med (62×59=) 3.658 kr. Hos PN framhöll R. att enligt allmänna resereglementet traktamente även utgick för sista resdagen vid korttidsförrättningar. — TI hänvisade till punkt 3 andra stycket av anv. till 33 § KL samt RN:s meddelande 1964 nr 1:3. — PN lämnade R:s talan utan bifall. Hos KR vidhöll R. sitt yrkande. KR yttrade: Då i punkt 3 andra stycket av anv. till 33 § KL stadgas, att tjänsteresa utom den vanliga verksamhetsorten skall anses ha varat det antal dygn, som motsvarar antalet övernattningar, utesluter detta icke rätt till avdrag för ökning i levnadskostnad under dag och del av dag som överskjuter helt antal dygn. Stadgandet bör så förstås, att för sådan dag eller del av dag avdrag skall medgivas såsom vid endagsförrättning. R. har uppgivit, att traktamentsersättning för dag för de ifrågavarande dagarna utgått enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. Han kan emellertid, såvitt de av honom lämnade uppgifterna utvisar, icke anses berättigad till högre avdrag härutinnan än efter 12 kr för dag för 12 dagar och efter 24 kr för dag för 11 dagar, tillhopa 408 kr.

Hos RR yrkade TI — under hemställan om prövningstillstånd — att PN:s beskattningsåtgärder skulle fastställas. — RR meddelade prövningstillstånd samt biföll besvären med följande motivering: Stadgandet i punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 33 § KL innebär, att om resa varit förenad med övernattning, avdrag skall kunna erhållas med helt normalbelopp för varje övernattning, utan prövning av om helt dygn åtgått för resan. Vidare får stadgandet anses innebära, att avdrag utöver sådant normalbelopp icke är medgivet med del av normalbelopp för dag eller del av dag, varmed resa må ha överstigit helt dygn eller helt antal dygn. — (Regeringsrådet Walberg tillade: Stadgandet i punkt 3 andra stycket av anvisningen till 33 § KL, att om resa varit förenad med övernattning, den skall anses ha varat det antal dygn som motsvarar antalet övernattningar, innebär i första hand, att avdrag vid övernattning får åtnjutas med fullt normalbelopp, även om helt dygn ej åtgått för resan. Avfattningen av stadgandet, sammanställd med nästföljande mening i anvisningspunkten, synes också närmast ge vid handen, att om resa tagit i anspråk lika många dygn som övernattningar och därutöver dag eller

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33

del av dag, avdrag icke medges för sådan dag eller del av dag. Därvid förutsättes tillika att dygnstraktamentet uppgår till helt normalbelopp. Är traktamentet lägre, kan avdrag erhållas intill det maximum, som utgöres av antalet övernattningar multiplicerade med normalbeloppet. — Helt självklar är emellertid denna tolkning icke. — Nämnda stadgande tillkom vid departementsbehandlingen av löneskatteutredningens betänkande SOU 1962:47. Det återfinnes således icke i den av utredningen föreslagna lagtexten. Emellertid har utredningen (sid. 59—60) i sin motivering gjort ett uttalande av enahanda innebörd. Utredningen anför sålunda, att bland annat ur förenklingssynpunkt antalet resdagar, för vilka schablonavdrag medges, bör motsvara det antal nätter övernattning skett. Med denna princip har de sakkunniga icke ansett oförenligt att, likaledes i motiveringen (sid. 60, jfr 62) förorda, att för dag eller del av dag, som överskjuter helt antal dygn, avdrag skall medges enligt reglerna om avdrag för resa utan övernattning. Dessa uttalanden har återgetts i propositionen (1963:120 sid. 22), jämte en därtill knuten remissanmärkning (sid. 47), utan att det i propositionen angivits att man velat frångå utredningens ståndpunkt i sist angivna del eller denna fråga eljest särskilt behandlats. Den omständigheten att principen om dygnsberäkning i överensstämmelse med antalet övernattningar inskrivits i lagtexten skulle i och för sig vid sådant förhållande icke behöva ges den tolkningen, att man velat frångå utredningens ståndpunkt att avdrag skall medges för överskjutande dag eller del av dag. — På sätt förut angivits ger emellertid lagtextens ordalydelse ett starkt stöd för den motsatta uppfattningen, och jag har ansett detta förhållande böra vara avgörande vid tolkningen.) (RR:s utslag den 2/4 1968.)

Anm.: Se även SOU 1962:47, prop. nr 120/1963, Reuterswärd i Skattenytt 1963 s. 341—42 samt RN 1964 nr 1:3.

Dödsbobefrielse

Besvär av dödsboet efter M. angående befrielse från kvarstående skatt. — M. avled i mars 1964 och efterlämnade hustru, född 1939, och en dotter, född 1961. Behållningen i boet uppgick till c:a 19.000 kr jämte livförsäkringar om ca: 53.600 kr med dödsbodelägarna som förmånstagare. Vid 1965 års taxering taxerades dödsboet statligt och kommunalt för 22.430 kr resp. 24.170 kr. Därvid hade till beskattning upptagits 17.629 kr, inkomst av en under beskattningsåret avvecklad rörelse, och 7.878 kr, realisationsvinst på en vid avvecklingen såld fastighet. I preliminärskatt hade dödsboet betalat 589 kr. Kvarstående skatt uppgick till 9.202 kr. Änkan taxerades 1965 för änkepension, 5.144 kr, och inkomst av kapital, 971 kr, samt för förmögenhet, c:a 73.000 kr. — I motsats till PN och KR medgav RR dödsboet befrielse från den kvarstående skatten. (RR:s utslag den 20/3 1968.)

Kupongskatt

A. Besvär av O-F-W Jernvägsaktiebolag. — Sedan beslut fattats på bolagsstämma år 1960 att rätten till före år 1957 beslutade och ännu ej lyftade utdelningar skulle vara förfallen, hemställde bolaget hos kupongskattenämnden (KN) om återbetalning av tidigare erlagd kupongskatt, 1.930 kr 40 öre, belöpande på dåmera preskriberad utdelning från åren 1943—

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33

1956. KN, som fann bolagets fordran på kupongskatt från åren 1943—1950 vara preskriberad, förordnade — enär bolaget under åren 1951—1956 inbetalat för mycket kupongskatt — att till bolaget skulle återbetalas sådan skatt med 609 kr 60 öre. Sedan såväl TI som bolaget anfört besvär däröver, förklarade KR bolaget icke lagligen vara berättigat till återbekommande av någon del av ifrågavarande av bolaget inbetald kupongskatt och upphävde förty KN:s beslut. — Hos RR vidhöll bolaget sin talan.

RR fastställde KR:s slut med följande motivering: För aktieutdelning inträder skattskyldighet till såväl kupongskatt som statlig och kommunal inkomstskatt i och med att utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, och skattskyldigheten är i princip oberoende av om det utdelade beloppet utbetalas eller ej. När bolaget erlagt ifrågavarande skattebelopp har det således skett för den utdelningsberättigades räkning. På denne ankommer, om han vill göra anspråk på beloppet, att genom avlämnande av uppgift enligt 43 § 1 mom. TF eller genom ansökan om restitution enligt 12 § förordningen om kupongskatt klarlägga att han icke är skyldig att erlägga sådan skatt. Bolaget är icke berättigat att erhålla återbetalning av den förskotterade kupongskatten med mindre uppgift som nyss sagts blivit avlämnad till bolaget. Så har icke skett beträffande ifrågavarande belopp. (RR:s utslag den 26/3 1968.)

B. Besvär av A. angående kupongskatt. A. hade av sin fader som gåva erhållit rätten till all utdelning, som fr. o. m. 1968 och 10 år framåt kunde uppkomma på vissa fadern tillhöriga aktier i visst bolag (samma arrangemang av övriga delägare till förmån för sina barn). Enär A. jämlikt 1 § kupongskatteförordningen befanns skyldig utgöra dylik skatt för under år 1963 uppburen utdelning, 2.602: 50 kr, ålade KN med stöd av 11 § samma förordning. A. att utgöra sådan skatt med 780: 75 kr, motsvarande 30 % av utdelningen. Häremot anförde A., att hon jämlikt 7 § f) förordningen om statlig förmögenhetsskatt borde likställas med ägare av ifrågavarande aktier och förty icke kunde anses skattskyldig till kupongskatt. — KR: ej ändring. — RR fastställde KR:s utslag, enär A. förvärvat rätt till utdelningen genom annat fång än arv och testamente men icke samtidigt förvärvat äganderätten till aktierna och icke heller på annan grund skulle behandlas som ägare till dessa (RR:s utslag den 26/3 1968.)

C. Besvär av TI angående kupongskatt för Margit T. — KR hade i sitt utslag yttrat: Margit T. har genom annat fång än arv eller testamente förvärvat rätten till utdelningarna utan att också ha förvärvat aktierna. Vid den tidpunkt då ifrågavarande aktieutdelningar blivit tillgängliga för lyftning har hon i egenskap av ägare till kupongerna varit berättigad lyfta utdelningarna. Margit T. är därför — oavsett om hon jämlikt förordningen om statlig inkomstskatt varit skattskyldig för utdelningarna — jämlikt 1 § förordningen den 12/2 1943 om kupongskatt skyldig utgöra kupongskatt för utdelningarna under åren 1958, 1961, 1962 och 1963. Vidkommande utdelningarna under åren 1959 och 1960 har Margit T:s taxeringar till statlig förmögenhetsskatt åren 1960 och 1961 varit föremål för särskilda beslut av PN den 11/4 1962. PN har därvid funnit, att Margit T. jämlikt 7 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt skall likställas med ägare i fråga om

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33

skyldighet att erlägga förmögenhetsskatt för de aktier, från vilka utdelningen härstammar, och på grund härav taxerat henne för förmögenhetsvärdet av aktierna. PN:s beslut har vunnit laga kraft, och besvär i särskild ordning enligt 100 § taxeringsförordningen har icke anförts mot besluten. Vid sådant förhållande och i enlighet med kupongskattelagstiftningens grunder har Margit T. icke varit skyldig utgöra kupongskatt för utdelningarna under åren 1959 och 1960. KR prövar förty rättvist på det sätt ändra KN:s beslut att åtgärden att påföra Margit T. kupongskatt med 2.100 kr för vartdera av utdelningsåren 1959 och 1960 undanröjes. — RR yttrade på talan av TI: Jämlikt 1 § kupongskatteförordningen föreligger skyldighet för Margit T. att utgöra kupongskatt för de under åren 1959 och 1960 uppburna utdelningarna, och den av KR åberopade omständigheten rörande hennes lagakraftvunna taxeringar till förmögenhetsskatt åren 1960 och 1961 kan icke föranleda befrielse från denna skattskyldighet. (RR:s utslag den 26/3 1968.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-17 17:52:33